

ЦАГДААГИЙН АЛБА ХААГЧИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ ХУУЛЬ ТОГТООМЖИД ТУСГАГДСАН БАЙДАЛ

Цагдаа судлалын магистрант,
цагдаагийн ахмад Д.Наранбаатар

Товчлол. Төрийн тусгай албан тушаалд ажиллаж байгаа цэрэг, цагдаагийн цолтой алба хаагчид хуульд заасан ажилласан жил болон тэтгэвэр тогтоох насны болзол шаардлага хангасан тохиолдолд Тэтгэврийн даатгалын сангаас насан туршид нь амьжиргааны эх үүсвэр болгон сар бүр олгож байгаа мөнгөн хөрөнгө авах эрх үүсдэг.

Энэхүү өгүүлэлд цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмж авахтай холбоотой харилцаа Монгол Улсын хууль тогтоомжид хэрхэн тусгагдсан байгааг судалж үзэн, судлаачийн үүднээс дүгнэлт хийх, зарим дэвшүүлсэн саналын талаар товч тусгалаа.

Түлхүүр үг. Цагдаагийн алба хаагч, өндөр насны тэтгэвэр, тэтгэмж, нийгмийн даатгал, даатгуулагч

Удиртгал. Төрийн албаны тухай хуулийн 61.1.1-д “албан тушаалын цалин хөлс, нөхөх төлбөр, тусламж, шагнал, урамшуулал, тэтгэвэр, тэтгэмж авах”¹ гэж төрийн албан хаагчийн нийтлэг баталгааны нэг төрөл хэлбэр болон тусгагдсан байдаг.

Цагдаагийн алба хаагч нь Төрийн албаны тухай хуульд заасан төрийн тусгай албан тушаалд хамаардаг бөгөөд Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд 83.2² -д заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгож, тэтгэмж авдаг.

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 2^{1.8}-д “Өндөр насны тэтгэвэр гэдэг нь хуульд заасан тэтгэвэр тогтоох насны болон ажил хөдөлмөр эрхэлж, шимтгэл төлж ажилласан хугацааны болзол хангасан даатгуулагчид тэтгэврийн даатгалын сангаас насан туршид нь амьжиргааны эх үүсвэр болгон сар бүр олгож байгаа мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ”, 2^{1.9}-д “тэтгэмж гэж хөдөлмөрийн чадвараа түр алдах, жирэмслэх, амаржих, нас барах тохиолдолд даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас нэг удаа олгох мөнгөн хөрөнгийг”³ ойлгохоор тодорхойлсон байна.

Өөрөөр хэлбэл өндөр насны тэтгэвэр гэдэг нь хуульд заасан тэтгэвэр тогтоох насны болон ажил хөдөлмөр эрхэлж, шимтгэл төлж ажилласан хугацааны болзол хангасан даатгуулагч иргэнд Тэтгэврийн даатгалын сангаас насан туршид нь амьжиргааны эх үүсвэр болгон сар бүр олгож байгаа мөнгөн хөрөнгө юм. Нийт 10-20 хүртэл жил шимтгэл төлсөн, 60 нас хүрсэн эрэгтэй, 55 нас хүрсэн эмэгтэй өндөр насны тэтгэврийг хувь тэнцүүлэн тогтоолгож болно.

Цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмж болон тэтгэвэрт гарахад түүнд 36 сарын цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний тэтгэмжийг нэг удаа олгох зохицуулалт нь эдийн засгийн баталгааны нэг томоохон хэсэг юм.

Үндсэн хэсэг. Өнөөдөр өндөр насны тэтгэврийг даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн сүүлийн 20 жилийн доторх аль дуртай дараалсан таван жилийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дунджаас 45 хувиар тогтооно. Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 20 жилээс илүү төлсөн жил тутамд өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон хөдөлмөрийн хөлсний 1.5 хувиар бодож нэмэгдэл олгож байна.

¹ Төрийн мэдээлэл. 2018. №1. Төрийн албаны тухай хууль

² Төрийн мэдээлэл. 1994. №8. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль

³ Төрийн мэдээлэл 1994. №8. Нийгмийн даатгалын тухай хууль

УИХ-аас 2018 оны хоёрдугаар сарын 2-ны өдөр Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн зүйл заалт хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулиудыг хэрэглэх журмын тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлд зааснаар өндөр насны тэтгэврийг өөрийн хүсэлтээр эрэгтэй 60 нас, эмэгтэй 55 насандаа тогтоолгох даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн байвал зохих доод хугацааг 2038 он хүртэл жил бүр гурван сараар нэмэгдүүлэхээр өөрчилжээ.⁴

Өнөөдөр Монгол Улсад тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой харилцаа дараах хууль тогтоомжоор зохицуулагдаж байна. Тухайлбал:

- Цагдаагийн албаны тухай хууль;⁵
- Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль;⁶
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль;⁷
- Нийгмийн халамжийн тухай хууль;⁸
- Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас дэмжлэг үзүүлэх тухай хууль;⁹
- Төрийн албаны тухай хууль;¹⁰
- Тэтгэмжийн доод хэмжээ тогтоох тухай хууль;¹¹
- Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль¹² зэрэг хууль

тогтоомжууд зохих хэмжээгээр холбогдож байна.

Харин цэрэг, цагдаагийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой харилцаанд дээрхи хууль тогтоомжууд бүгд хамаарахгүй бөгөөд Төрийн албаны тухай, Цагдаагийн албаны тухай, Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай, Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжуудын холбогдох зүйл заалтуудаар зохицуулагддаг байна.

Цэргийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль¹³д “Энэ хуулийн зорилт нь Зэвсэгт хүчин, хилийн ба дотоодын цэрэг, тагнуул, төрийн тусгай хамгаалалт, цагдаа, шүүхийн шинжилгээний болон авлигатай тэмцэх, онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын генерал, офицер, ахлагч, түрүүч, байлдагч, цэрэг, цагдаагийн сургуулийн сонсогч нарт тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоож, олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино” гэж заасан байдаг.

Цагдаагийн алба хаагчийн Төрийн албаны тухай хуульд заасан төрийн тусгай албан тушаалд хамаардаг тул төрийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой зохицуулалт ерөнхий суурь зохицуулалт болно.

Төрийн албаны тухай хуульд тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой зохицуулалтыг түүвэрлэн авч үзвэл:

Хүснэгт №1

№	Хуулийн нэр	Зүйл, заалт	Зүйл заалтын агуулга
1.	Төрийн албаны тухай хууль ¹⁴		Тэтгэвэр, тэтгэмж
		4.5.	Төрийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбогдсон харилцааг энэ хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох

⁴ <https://news.mn/r/2464606/>

⁵ Төрийн мэдээлэл. 2017. №8. Цагдаагийн албаны тухай хууль

⁶ Төрийн мэдээлэл. 1994.№8. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль

⁷ Төрийн мэдээлэл 1994. №8. Нийгмийн даатгалын тухай хууль

⁸ Төрийн мэдээлэл 2012. №8. Нийгмийн халамжийн тухай хууль

⁹ Төрийн мэдээлэл 2020. №15. Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас дэмжлэг үзүүлэх тухай хууль

¹⁰ Төрийн мэдээлэл. 2018. №1. Төрийн албаны тухай хууль

¹¹ Төрийн мэдээлэл 2002. №44. Тэтгэмжийн доод хэмжээ тогтоох тухай хууль

¹² Төрийн мэдээлэл 1999. №29. Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль

¹³ Төрийн мэдээлэл. 1994. №8. Цэргийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль

¹⁴ Төрийн мэдээлэл. 1994.№8. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль

			тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулиар тус тус зохицуулна.
2.		9.2.	Төрийн албаны зардлыг бууруулах талаар төрөөс авах арга хэмжээ нь төрийн албан хаагчид олгох цалин хөлс, нөхөх төлбөр, тусламж, тэтгэвэр, тэтгэмж болон бусад төлбөрийн хэмжээг бууруулах, түр буюу бүрмөсөн зогсоох үндэслэл болохгүй.
3.		46.3	Хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн жинхэнэ албан хаагч нь тэтгэвэр тогтоолгох насанд хүрмэгц төрийн албанаас чөлөөлөгдөх, эсхүл төрийн алба хаах насны дээд хязгаар хүртэлх хугацаанд ажиллах хүсэлтээ гаргана. Уг хүсэлтийг тухайн байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан хүлээн авч төрийн албанаас чөлөөлөх, эсхүл түүний үйл ажиллагааны үр дүн, мэргэшлийн түвшингийн үнэлгээ, туршлага, эрүүл мэндийн байдал зэргийг харгалзан үзсэний үндсэн дээр төрийн алба хаах насны дээд хязгаар хүртэлх хугацаанд үргэлжлүүлэн ажиллуулах шийдвэр гаргана. Төрийн жинхэнэ албан хаагч тэтгэвэр тогтоолгох насанд хүрмэгц болон төрийн алба хаах насны дээд хязгаар хүртэл үргэлжлүүлэн ажиллуулахаар тогтоосон хугацаа дуусмагц төрийн албанаас чөлөөлөгдөх тухай хүсэлтээ гаргаагүй нь захиргааны санаачилгаар түүнийг төрийн албанаас чөлөөлөхөд саад болохгүй.
4.		59.1.4.	төрийн албан хаагч албан үүргээ гүйцэтгэж байхад бие махбодид нь гэмтэл учруулсан буюу эрүүл мэндийг нь бусад хэлбэрээр хохироосноос хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан, хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон бол түүний авч байсан цалин, тэтгэвэр, тэтгэмжийн зөрүүг хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан буюу тахир дутуугийн тэтгэвэр авч байсан нийт хугацаанд нөхөн олгож, хохирлыг гэм буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлэх;
		59.1.5.	төрийн албан хаагч албан үүргээ гүйцэтгэж байхад бие махбодид нь гэмтэл учруулсан буюу эрүүл мэндийг нь бусад хэлбэрээр хохироосноос хөгжлийн бэрхшээлтэй болж, хиймэл эрхтэн хийлгэх, сонсголын аппарат авах, нөхөн сэргээх бусад эмчилгээ хийлгэх бол зардлын тодорхой хэсгийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу санхүүжүүлэх, зөрүүг улсын төсвөөс нөхөн олгож, хохирлыг гэм буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлэх;
		60.1.	Төрийн улс төрийн албан хаагчаас бусад төрийн албан хаагч өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох үндэслэлээр чөлөөлөгдсөн бол үндсэн цалингийн дунджаас ажилласан хугацааг нь үндэслэн тооцож нэг удаагийн буцалтгүй тусламжийг олгоно. Нэг удаагийн буцалтгүй тусламжийн дээд хэмжээ нь 36 сарын үндсэн цалингийн дунджаас хэтрэхгүй байна. Нэг удаагийн буцалтгүй тусламж тооцох цалингийн дундаж хэмжээ болон олгох шалгуур нөхцөлийг тодорхойлсон

			журмыг төрийн албаны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар тогтооно. ¹⁵
--	--	--	--

Төрийн албаны тухай хуульд тусгагдсан дээрхи зохицуулалтууд нь цэрэг, цагдаагийн цолтой, төрийн тусгай албан тушаалд хамаарах алба хаагчдын тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой үндсэн суурь болохын хувьд Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд холбогдох зохицуулалтууд орсон байна.

Цэргийн тэтгэвэр дараах төрөлтэй байна. Тухайлбал:

- Цэрэг, цагдаагийн байгууллагад алба хаасан тэтгэвэр;
- Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр;
- Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр.

Харин цэргийн тэтгэвэр дор дурдсан төрөлтэй байна. үүнд:

1. хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж;
2. нас барагчийн ар гэрт олгох тэтгэмж;
3. нэг удаагийн тэтгэмж;
4. жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж.

Тэтгэвэр. Цэргийн тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах хугацаанд цэргийн жинхэнэ алба болон тагнуул, төрийн тусгай хамгаалалт, цагдаа, шүүхийн шинжилгээний болон авлигатай тэмцэх, онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад алба хаасан нийт хугацааг тооцно.

Цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагч өөрөө хүсвэл цэргийн алба хаасан болон даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэн тооцож Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу өндөр насны тэтгэвэр тогтоож болно.¹⁶

Цагдаагийн албан хаагчийн тэтгэвэр тэтгэмжтэй холбоотой зохицуулалтаас цагдаагийн алба хаагчтай холбоотой зарим зохицуулалтыг түүвэрлэн авч үзье.

Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 91.1-д Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасан үндэслэлээр цагдаагийн алба хаагч тэтгэвэр тогтоолгох насны дээд хязгаарыг дараах байдлаар зохицуулж тусгажээ. Үүнд:

- цагдаагийн бага цолтой алба хаагч 47 нас;
- цагдаагийн дунд цолтой алба хаагч 52 нас;
- цагдаагийн ахлах цолтой алба хаагч 55 нас;
- цагдаагийн дээд цолтой алба хаагч 57 нас;
- цагдаагийн бага цолтойгоос бусад эмэгтэй алба хаагчийн алба хаах насны дээд хязгаар нь 47 нас байна.

Насны дээд хязгаарт хүрсэн цагдаагийн алба хаагчийн алба хаах хугацааг дотоод хэргийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн 5 хүртэл жилээр сунгаж болно.

Мөн хуулийн 86.2-д цагдаагийн алба хаагчийн албадан эрүүлжүүлэх, саатуулах байр, улсын онц чухал объектын хамгаалалтад болон замын хөдөлгөөн зохицуулах, эргүүл, харуул, жижүүрийн албанд ажилласан 1 жилийг 1 жил 3 сараар, цагдаагийн байгууллагын нууцалбал зохих албанд гүйцэтгэх ажилтнаар ажилласан 1 жилийг 1 жил 4 сараар¹⁷ тус тус тооцохоор тусгагдсан байна.

Тэтгэмж. Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 86.1-д “Цагдаагийн алба хаагч албан үүргээ гүйцэтгэж яваад гэмт халдлагын улмаас амь насаа алдсан тохиолдолд 10 жилийн

¹⁵ Төрийн мэдээлэл. 2018. №1. Төрийн албаны тухай хууль

¹⁶ Төрийн мэдээлэл. 1994.№8. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль

¹⁷ Төрийн мэдээлэл. 2017. №8. Цагдаагийн албаны тухай хууль

үндсэн цалинтай тэнцэх хэмжээний тэтгэмжийг тухайн алба хаагчийн сарын үндсэн цалингийн дунджаар тооцож түүний гэр бүлд нэг удаа олгоно”

Цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой зохицуулалт үндсэн эх сурвалж болох хууль тогтоомжид хэрхэн тусгасаныг түүвэрлэн авч үзвэл:

Хүснэгт №2

№	Хуулийн нэр	Зүйл, заалт	Зүйл заалтын агуулга
5.	Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль ¹⁸	Тэтгэвэр	
		7.2	.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр тогтооход баримтлах сарын дундаж цалин хөлсийг тэдний цэргийн алба хаасан сүүлийн 20 жилийн доторх дараалсан 5 жилийн цалин хөлсний нийлбэрийг 60-д, 5 хүртэл жил алба хаасан бол цэргийн алба хаасан нийт хугацаанд авсан цалин хөлсний нийлбэрийг алба хаасан сарын тоонд тус тус хувааж тодорхойлно.
6.		9.1	.Цэргийн алба хаасны тэтгэврийг тэтгэвэр тогтоолгогчийн сарын дундаж цалин хөлсний 80 хувиар тогтооно
7.		9.2	Илүү алба хаасан жил тутамд 1.5, сар тутамд 0.125 хувиар цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоолгосон цалин хөлснөөс тооцож нэмэгдэл олгоно.
8.		21.1	Цэргийн алба хаагчийн тэтгэврийг тогтоох, олгох ажлыг тухайн тэтгэвэр авагчийн алба хааж байсан байгууллага буюу тэдгээрээс гэрээ байгуулсан этгээд эрхлэн гүйцэтгэнэ.
		10	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авах эрх
		12	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийн хэмжээ
		13	Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авах эрх
		14	Тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийн хэмжээ
		Тэтгэмж	
		15	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах эрх
		16	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж олгох хугацаа
9.		17	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийн хэмжээ
10.		17 ¹	Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах эрх
11.		18	Нэг удаагийн тэтгэмж авах тохиолдол
12.		19	Нэг удаагийн тэтгэмжийн хэмжээ
13.		20	Нас барагчийн ар гэрт олгох тэтгэмж
14.			
15.			

Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасан тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай зохицуулалт нь цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмж авах эрх зүйн гол эх сурвалж болж байна.

Түүчнлэн Цагдаагийн албаны тухай хуульд алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой цөөнгүй заалт тусгагдсан байна. Тухайлбал:

Хүснэгт №3

№	Хуулийн нэр	Зүйл, заалт	Зүйл заалтын агуулга
1.	Цагдаагийн албаны тухай хууль	Тэтгэвэр	
2.		76.2.	Алба хаагч.....тэтгэвэр тогтоолгох насанд хүрсэн, алба хаах насны дээд хязгаарт хүрсэн үндэслэлээр албанаас чөлөөлөгдсөн бол ёслолын дүрэмт хувцсыг түүнд хадгалуулна.
3.		83.2.	Цагдаагийн алба хаагч нь Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгож,

¹⁸ Төрийн мэдээлэл. 1994.№8. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль

		тэтгэмж авна.
4.	86.3.3	Цагдаагийн алба хаагч албан үүргээ гүйцэтгэж яваад эрүүл мэнд нь хохирсон тохиолдолд хууль тогтоомжид заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчид авч байсан цалингийн зөрүү авах талаар тусгасан.
5.	91.1.	Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасан үндэслэлээр цагдаагийн алба хаагч тэтгэвэр тогтоолгож, тэтгэмж авах эрхтэй бөгөөд алба хаах насны дээд хязгаарын талаар тусгасан.
6.	97.2.	Цагдаагийн байгууллага, алба хаагчийн тэтгэвэр тогтоолгох насанд хүрсэн үндэслэлээр цагдаагийн албанаас чөлөөлөгдсөн иргэнийг заналхийлсэн этгээдэд холбогдох хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.
7.	Тэтгэмж	
8.	86.3.	Цагдаагийн алба хаагч албан үүргээ гүйцэтгэж яваад эрүүл мэнд нь хохирсон тохиолдолд хууль тогтоомжид заасны дагуу Засгийн газар дараахь нөхөх олговор, тусламж олгоно
9.	86.10.	Албан үүргээ гүйцэтгэх явцад эрүүл мэндэд нь хохирол учирснаас хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон цагдаагийн алба хаагч, эдгээр үндэслэлээр чөлөөлөгдсөн иргэнд амралт сувиллын болон нөхөн сэргээх эмнэлгийн байгууллагад эмчлүүлэхээр очих ба буцах замын зардлыг Засгийн газраас тогтоосон журмын дагуу жилд нэг удаа олгоно.

Дээрхи хууль тогтоомжуудын холбогдох зүйл заалтуудыг авч үзвэл цэргийн алба хаасны тэтгэвэрт гарахад гар нэг удаагийн буцалтгүй тусламж, олгох нөхцөл, журмыг Засгийн газар тогтоодог юм байна.

Дүгнэлт. Төрийн албаны тухай хуульд заасан төрийн тусгай албан тушаалд хамаарч байгаа цагдаагийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн харилцаа нь Төрийн албаны тухай хуульд заасан суурь зохицуулалт болон Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасан үндсэн зүйл, заалтаар зохицуулагджээ.

Цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмж болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэрт гарахад гар нэг удаагийн буцалтгүй тусламж нь хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх нийгмийн болон эдийн засгийн баталгааны суурь зохицуулж болж байна.

Цагдаагийн албаны тухай хуульд цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой тодорхой зарим харилцааны зохицуулалт орсон боловч бүрэн ороогүй

Санал. Цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой зохицуулалтыг сайжруулах үүднээс дараах саналыг дэвшүүлж байна. Тухайлбал:

1. Цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжтэй холбоотой зохицуулалтыг Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулиас салгаж, Цагдаагийн албаны тухай хуульд нэг бүлэг болгон тусгаж өгөх

2. Цагдаагийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгохтой холбоотой ажил, арга хэмжээний талаар тусгайлсан судалгааны ажлыг хийх

3. Цагдаагийн байгууллагаас тэтгэвэрт гарсан болон тэтгэмж авдаг иргэдээс судалгаа авч эрх зүйн зохицуулалтын хувьд ямар хүндрэлтэй асуудал тулгарч байсан талаар судалгаа авч, тулгамдаж буй асуудлыг илрүүлэх.

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

Монгол Улсын хууль тогтоомж

1. Цагдаагийн албаны тухай хууль
2. Төрийн албаны тухай хууль
3. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль
4. Нийгмийн даалтгалын тухай хууль
5. Нийгмийн халамжийн тухай хууль
6. Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас дэмжлэг үзүүлэх тухай хууль
7. Тэтгэмжийн доод хэмжээ тогтоох тухай хууль
8. Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль

Сэтгүүл, гарын авлага

9. Төрийн мэдээлэл. 1994. №8.
10. Төрийн мэдээлэл 1999. №29.
11. Төрийн мэдээлэл 2002. №44.
12. Төрийн мэдээлэл 2012. №8.
13. Төрийн мэдээлэл. 2017. №8.
14. Төрийн мэдээлэл. 2018. №1.
15. Төрийн мэдээлэл 2020. №15.